

Patologie v éře digitalizace a umělé inteligence

Rudolf Nenutil

Masarykův onkologický ústav

Poděkování sponzorům

a speciální poděkování MUDr. Michalu Tichému, PhD.

Patolog není soudní lékař

tohle **neděláme**:

- Ohledání nebožtíků na místě činu
- Pitvy zemřelých mimo nemocnici
- Kriminologické analýzy
- Molekulárně genetické analýzy k identifikaci, stanovení otcovství apod.

Co patolog dělá

Obecně: diagnostická vyšetření s morfologickou korelací

- Patologicko - anatomické pitvy 15%
- Histologické vyšetření 60%
– včetně peroperačního („zmrzláky“)
- Cytologické vyšetření 20%
- Molekulární a genetické vyšetření ...
5%

V ČR dnes pracuje cca 400 patologů/patoložek

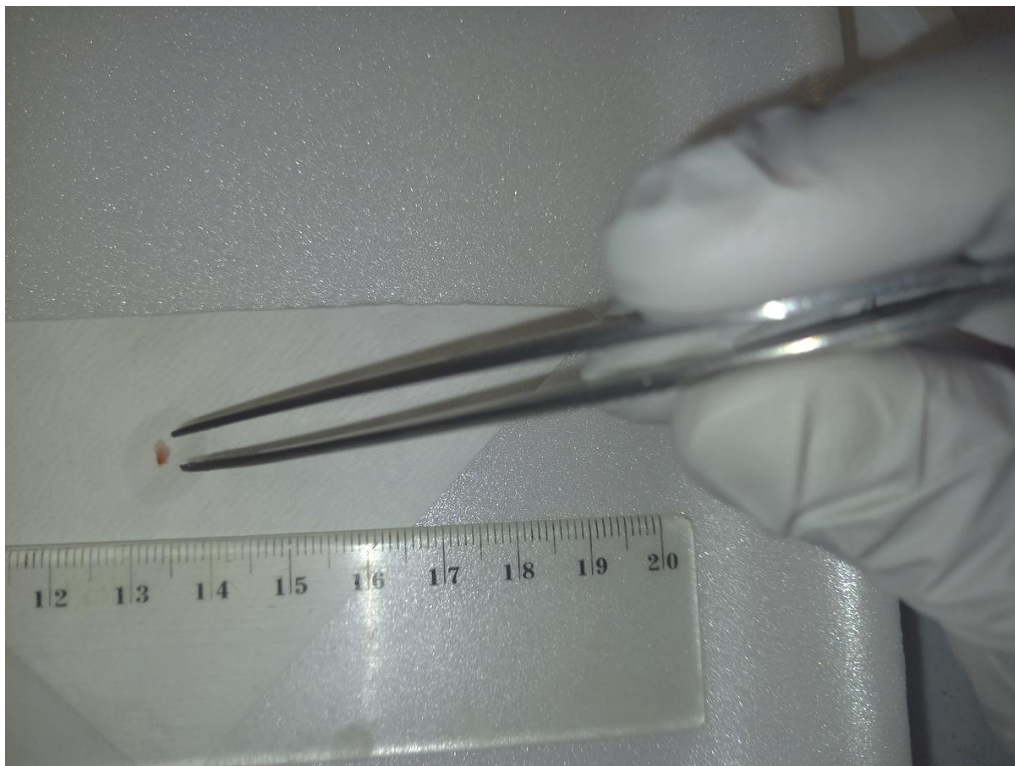
Co vyšetřujeme:

- Všechno co chirurgové vyříznou z těla (orgány, zvětšené uzliny, nádory..)
- Diagnostické punkce (podezřelá ložiska v prsu, plicích, játrech, měkkých tkáních, prostatě, slinivce, ledvinách...)
- Odběry ze žaludku a dvanáctníku (záněty, nádory, celiakie..)
- Odběry ze střeva (polypy, záněty)
- Kožní excize (diagnóza, nádory)
- Gynekologické a jiné cytologie
- Odběry z myokardu a ledvin po transplantaci (odhojování štěpů)

Proč to vyšetřujeme:

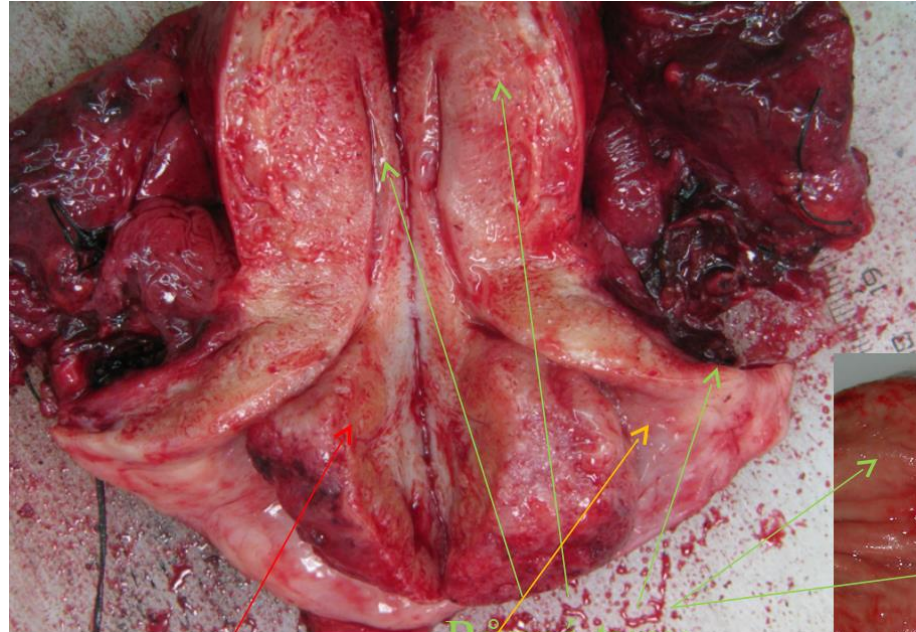
- Stanovení diagnózy
- Screeningové programy
- Stanovení rozsahu onemocnění
- Odhad prognózy pacienta
- Předpověď odpovědi na specifickou léčbu (morfologie + molekulární vyšetření)
- Monitorování stavu onemocnění

Od špendlíkové hlavičky po...

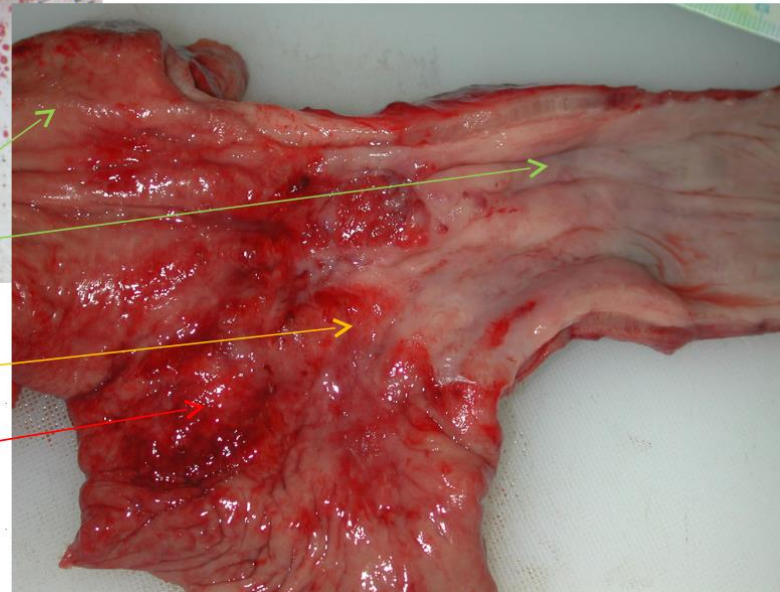

Vyšetření chirurgického resekátu

Orgán nebo orgánový
komplex zasláný k
vyšetření

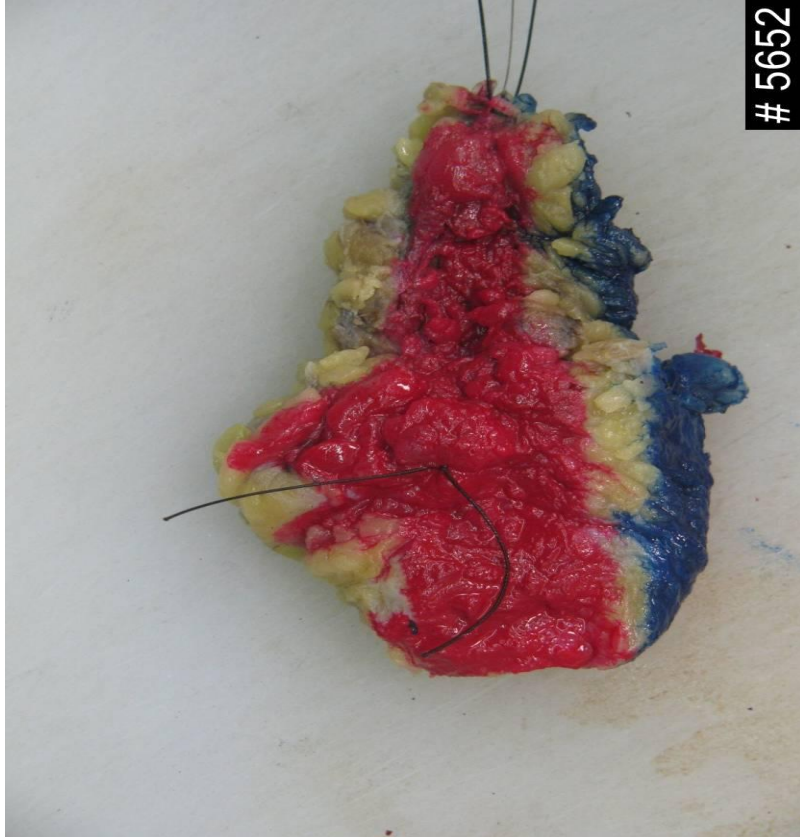

Nádor

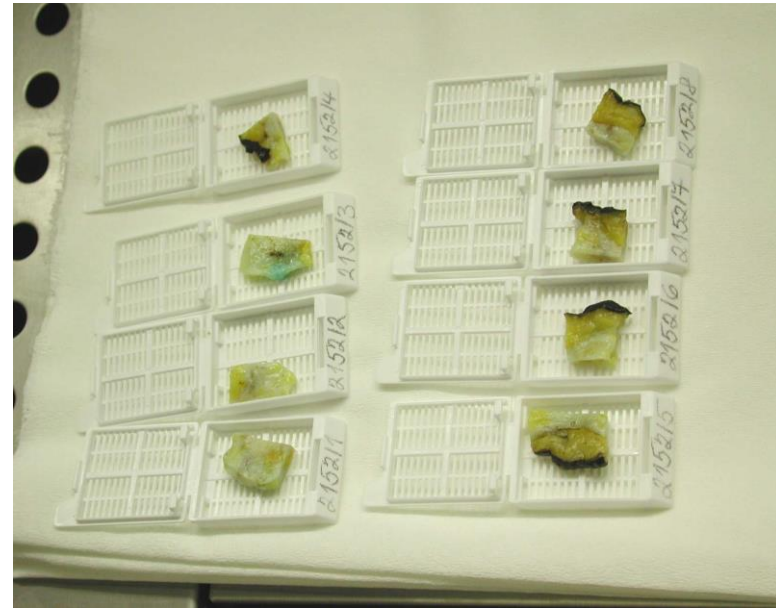
Tkáň
prekancerózy

Různé typy
normální
tkáně

Zpracovat s označením okrajů

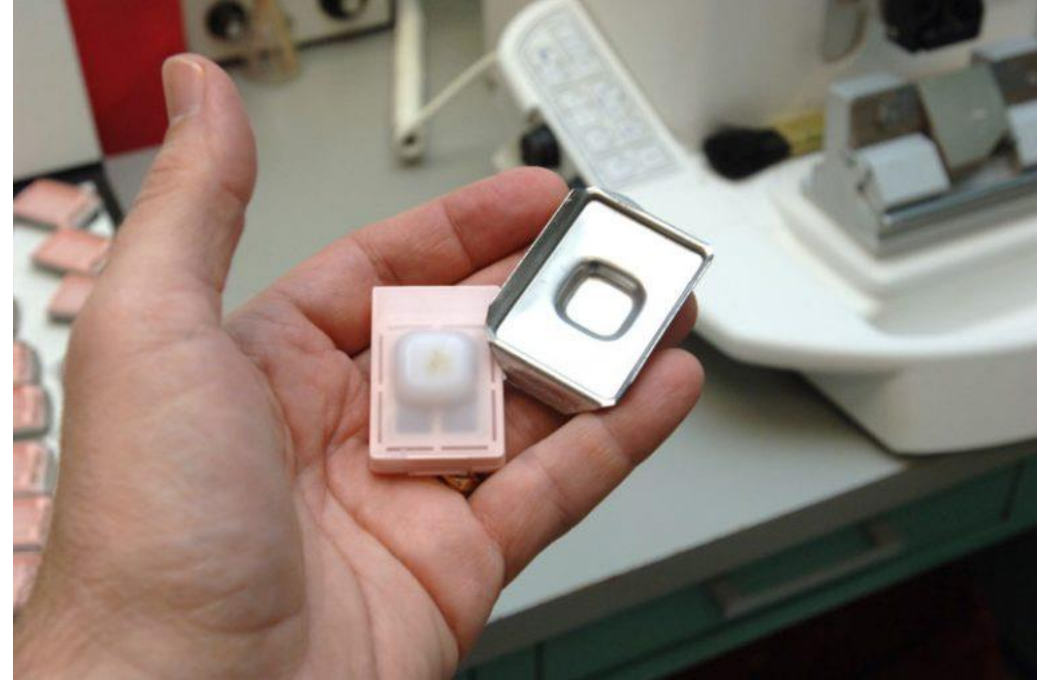
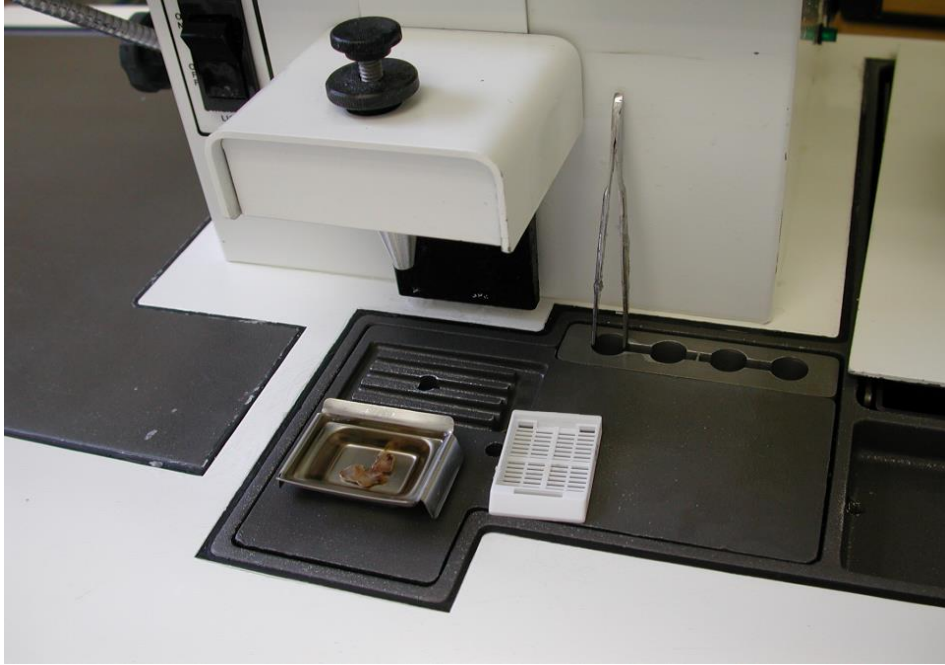

Rozřezat na kousky do kazetek

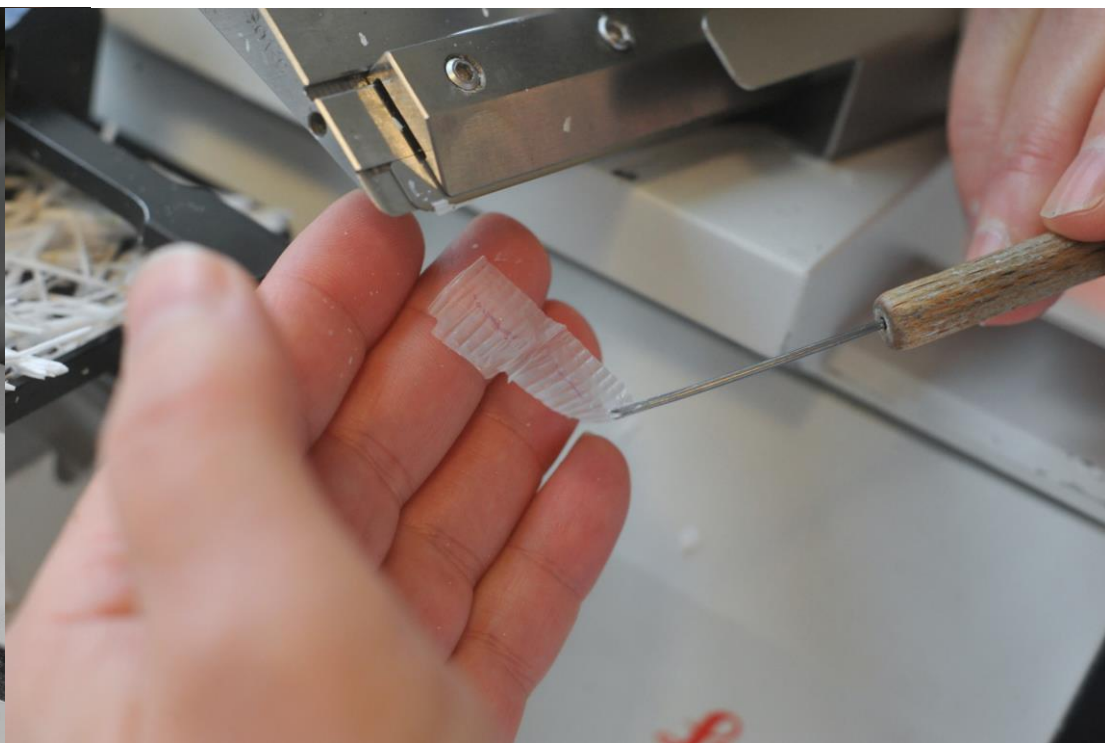
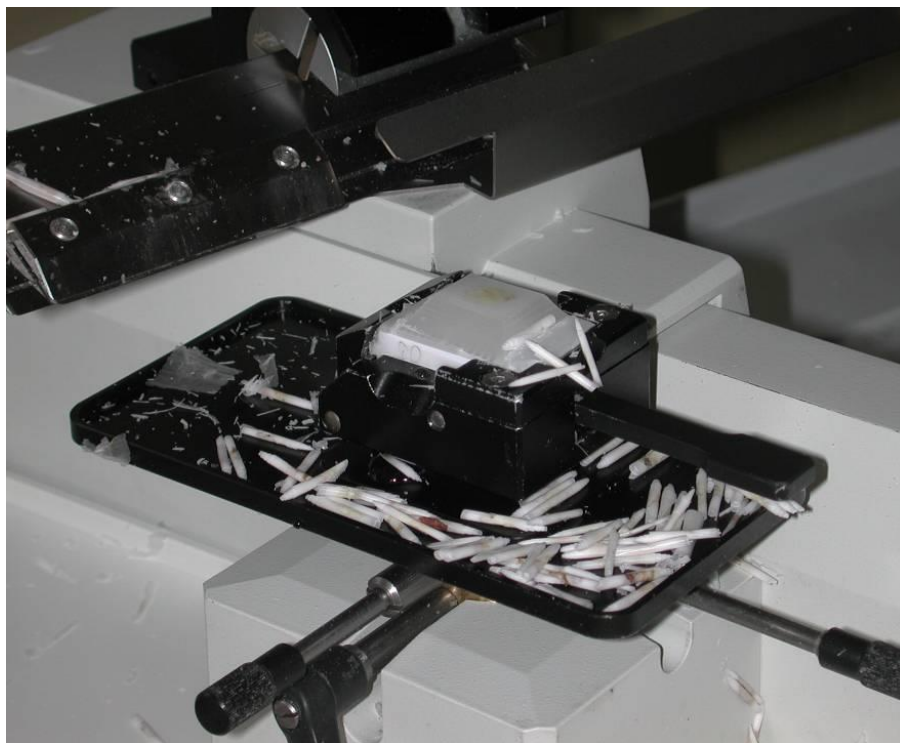

Zalít do parafínu

Nařezat na mikrotomu na 5 mikrometrů

Na teplé vodě nalovit na sklíčka

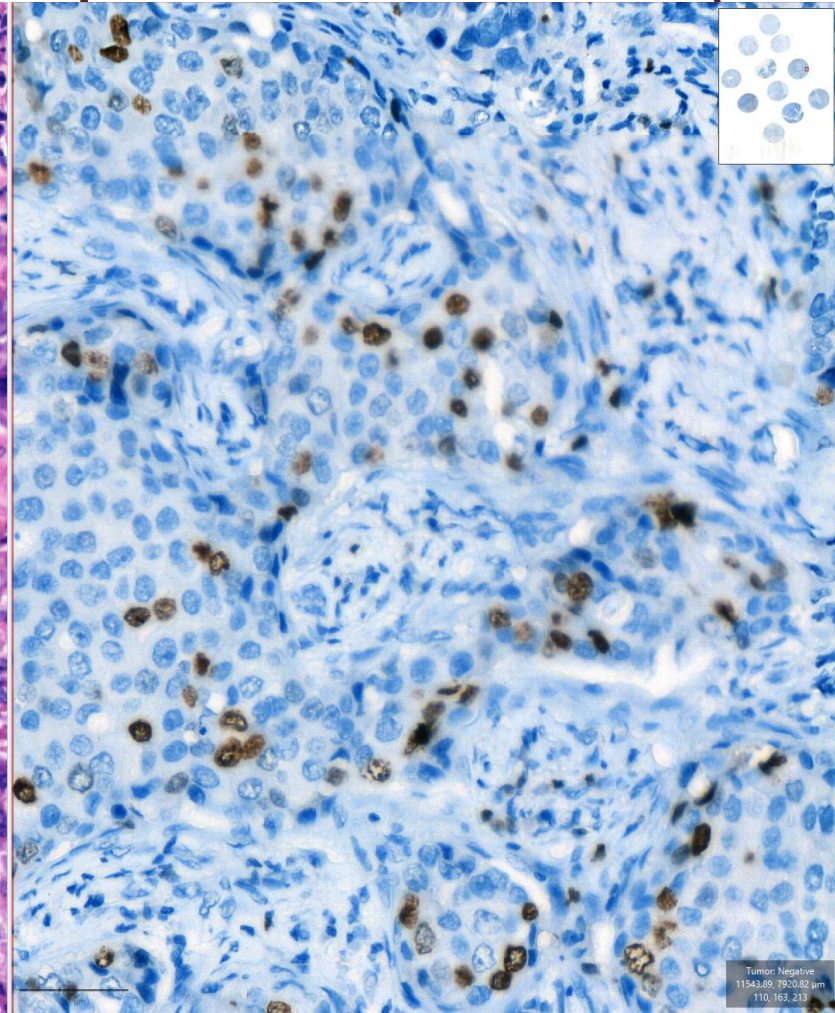
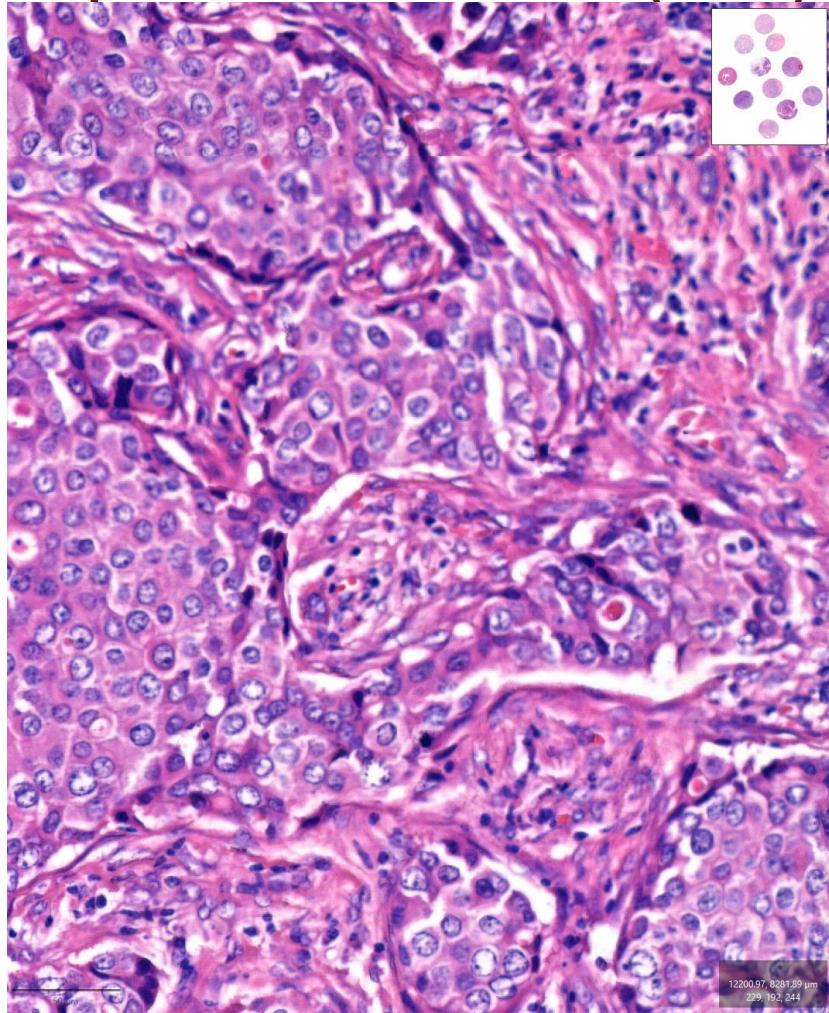

Obarvit a zamontovat

Panoptické barvení (HE) Speciální barvení (Ki67)

Vyskládat

Preparáty jsou připraveny k vynesení

Už jen vynést doktorovi

Kolega Tichý si prohlíží svou denní dávku

Počáteční optimismus

Je vystřídán realizačním vystřízlivěním s náznaky rezignace

A kde je ta
digitální patologie ?

Digitalizace patologie

Převedení procesu transportu, odečítání a archivace histologických preparátů z fyzických skel a optického mikroskopu do digitálního prostředí.

Výhody:

- Zjednodušení manipulace s preparáty v laboratoři
- Není nutná fyzická přítomnost patologa na pracovišti
- Okamžitý online přístup do preparátů z předchozích vyšetření
- Rychlejší a snadnější vyhledávání bloků pro dodatečná molekulární vyšetření, případně pro výzkum, přes online archiv
- Veškerá měření a počítání na řezech (proliferace, hloubka invaze, okraje) se snadněji provádějí a jsou dokumentovatelná
- Je možnost zapojení digitální asistence pro rutinní úkony (vyhledávání uzlinových metastáz, odečítání punkcí prostaty, dysplazie v polypech) se snížením časové zátěže a zpřesněním práce.
- Odečítání na digitalizovaných preparátech má ergonomické výhody v lepším přehledu na skle a evidenci prohlédnutých oblastí preparátu.

Tohle zmizí, respektive se přesune do cloudu

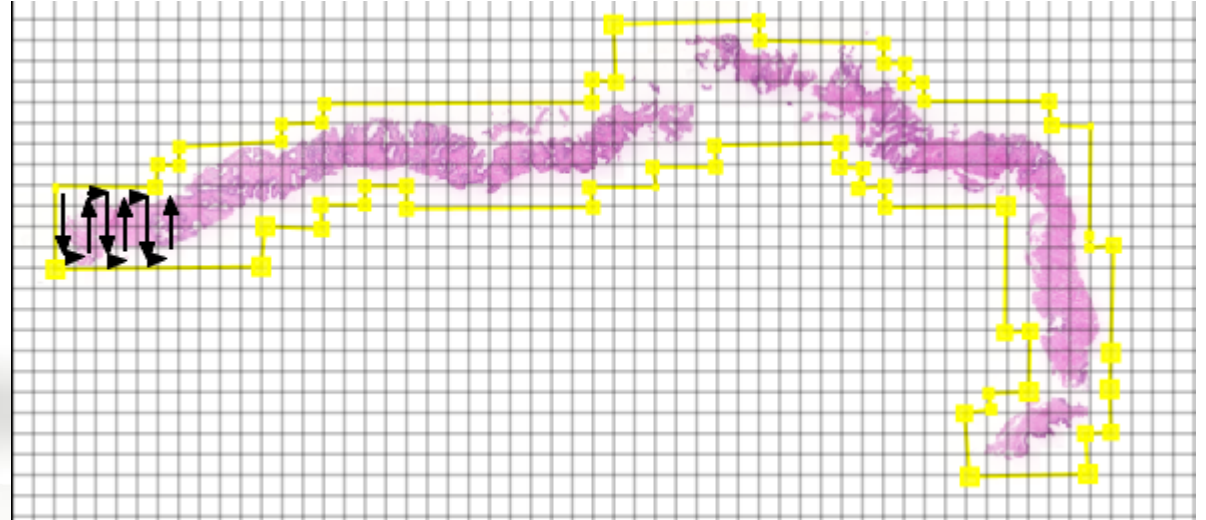
Digitalizace patologie

Převedení procesu transportu, odečítání a archivace histologických preparátů z fyzických skel a optického mikroskopu do digitálního prostředí.

Nevýhody:

- Je nutno adaptovat provoz laboratoře
- Jsou nutné úpravy NIS pro komunikaci se systémem digitální patologie
- Je nutné zaškolení a adaptace pracovníků na tento systém
- Je nutné investovat do scannerů a dalšího hardware
- Je nutné investovat do speciálního software
- Systém generuje provozní náklady (odpisy, údržba, provoz cloudového úložiště)
- Nedá se moc počítat s tím, že by na to zdravotní pojišťovny platily

Digitalizace preparátů: skenování histologických skl

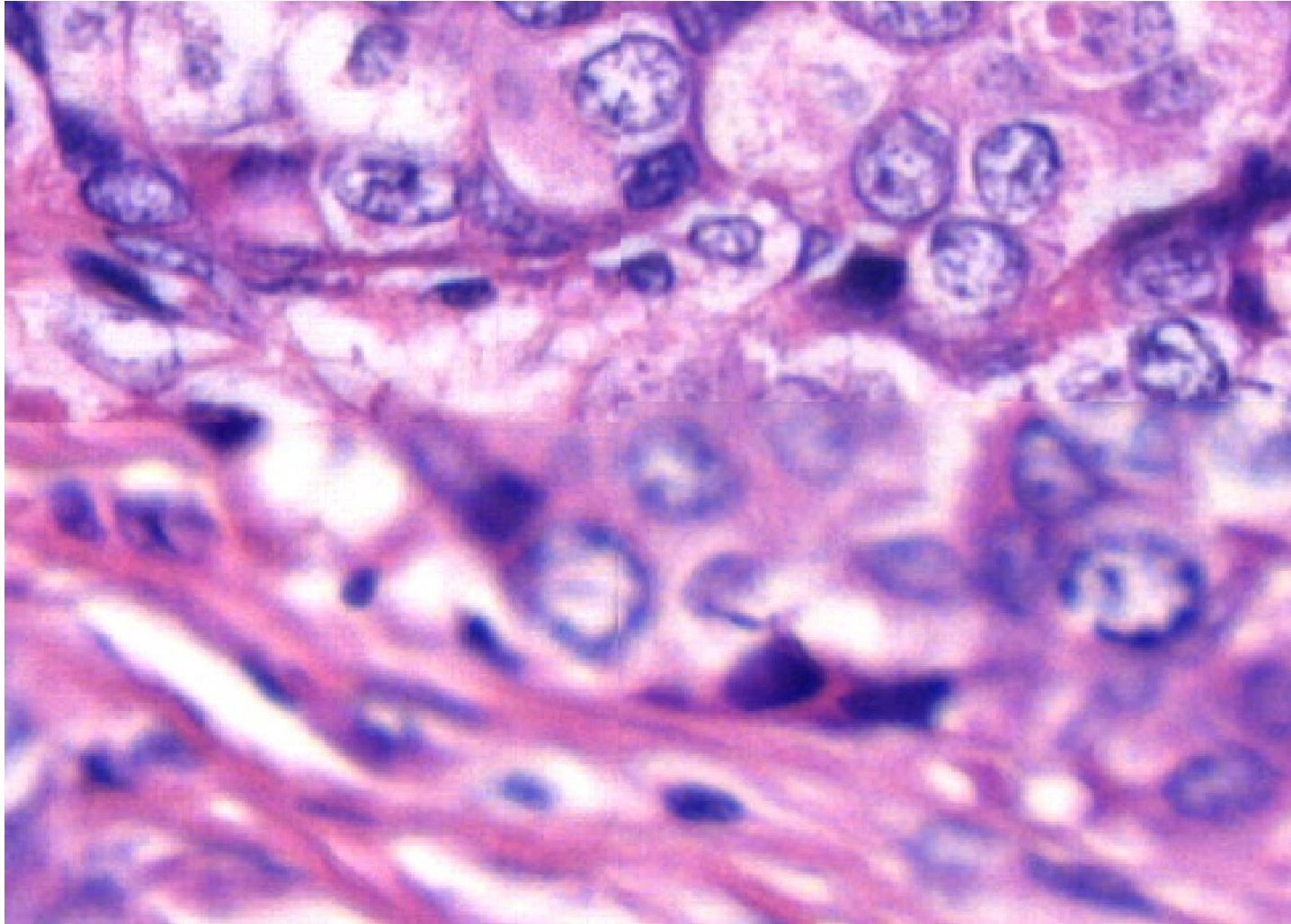

Doba skenování 2-5 minut, průměrně 15-20 skl/hod.

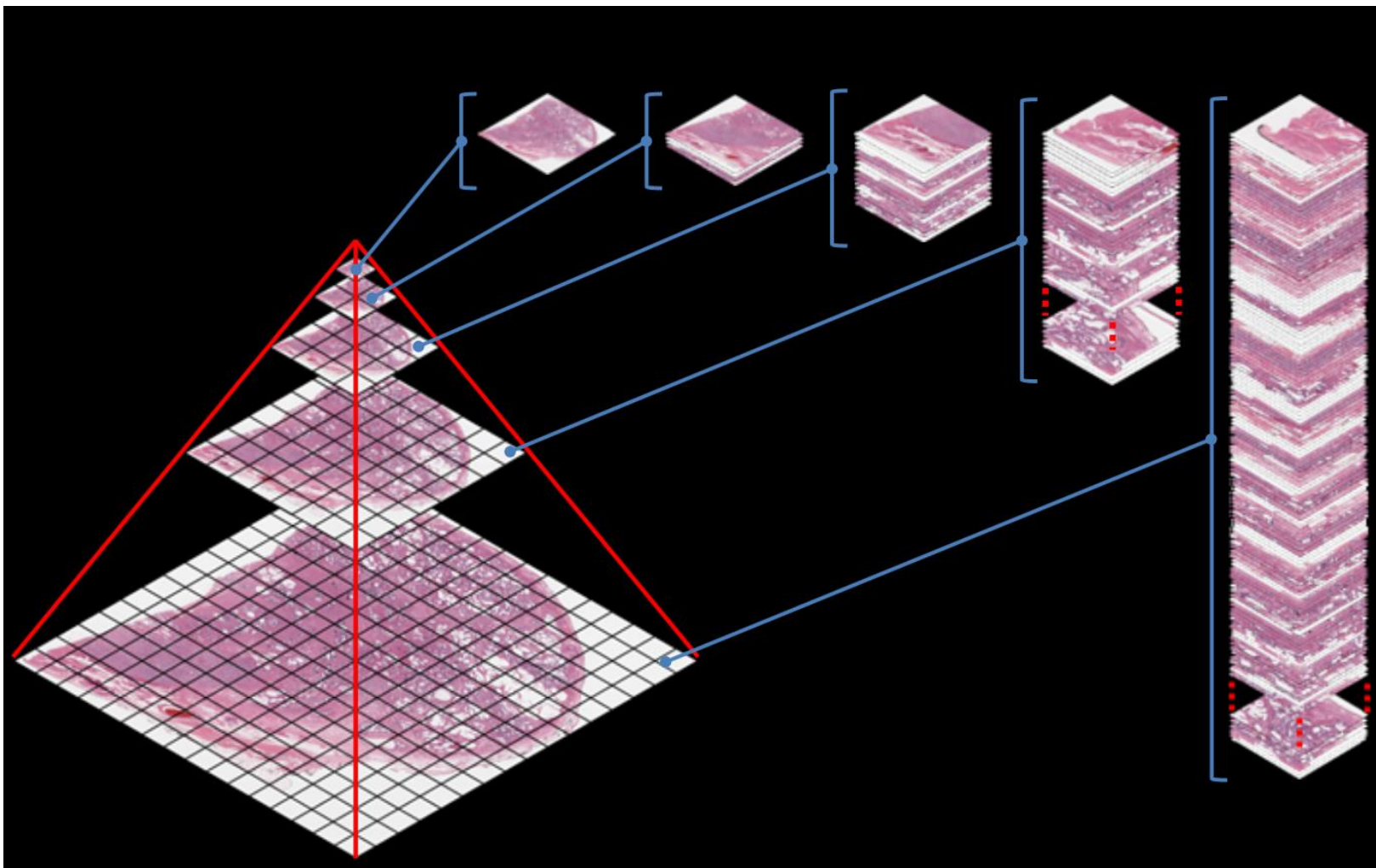
Naše laboratoř produkuje cca 500 skl za den

Sešívání dlaždic

Pyramidová struktura virtuálního skla

Není to tak jednoduché:

Digitální sklo má kolem 150000*60000 pixelů = cca 9000 Mpx
V nekomprimované podobě 10-20 GB, komprimované 1-2 GB

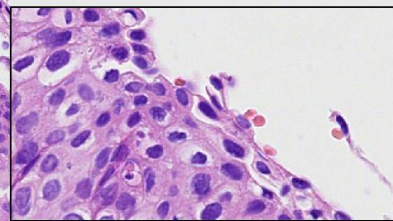
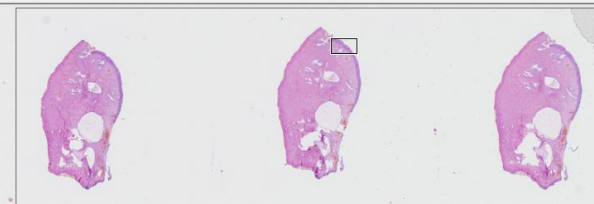
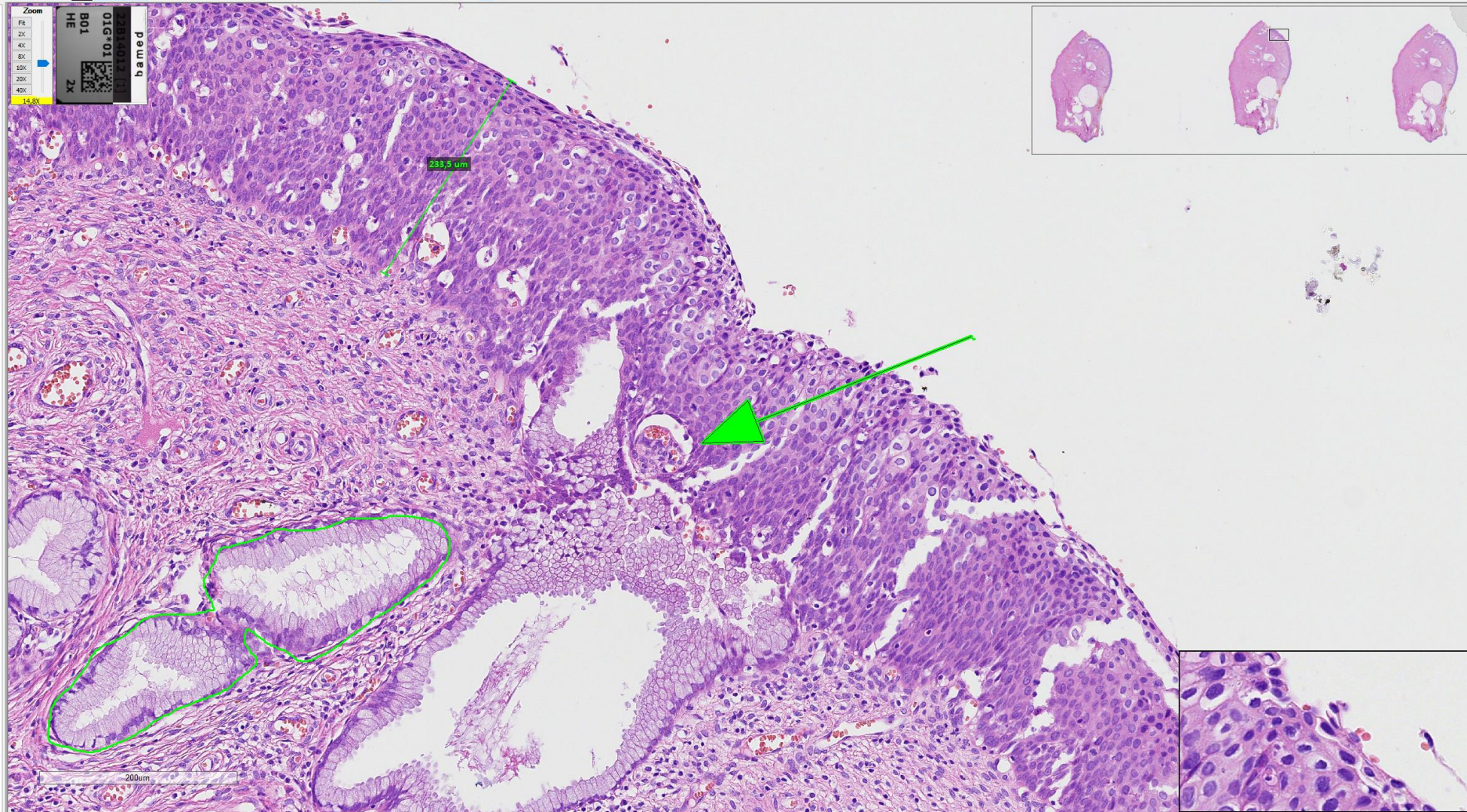
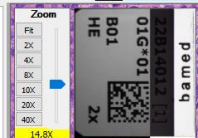
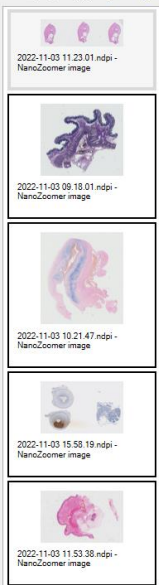
Vysoké nároky na připojení (1GB symetrická linka), na cloudové prostředky a úložné kapacity (desítky až stovky TB)

O prohlížení skenů se stará speciální software

[xOPAT demo](#)

(živé demo jvsview)

To je samá práce navíc
Jak mi to teda pomůže ?

Digitalizace přináší celou řadu aplikací:

- Digitální atlasy
- Telekonzultace
- Distanční sklíčkovém semináře
- Materiály pro výuku

A v neposlední řadě:

- digitální asistenci s použitím strojového učení

Na našem pracovišti by nám aktuálně nejvíc pomohlo:

- Hledání uzlinových metastáz
- Hledání karcinomu v punkčních biopsiích prostaty

Digitální asistence s pomocí strojového učení:

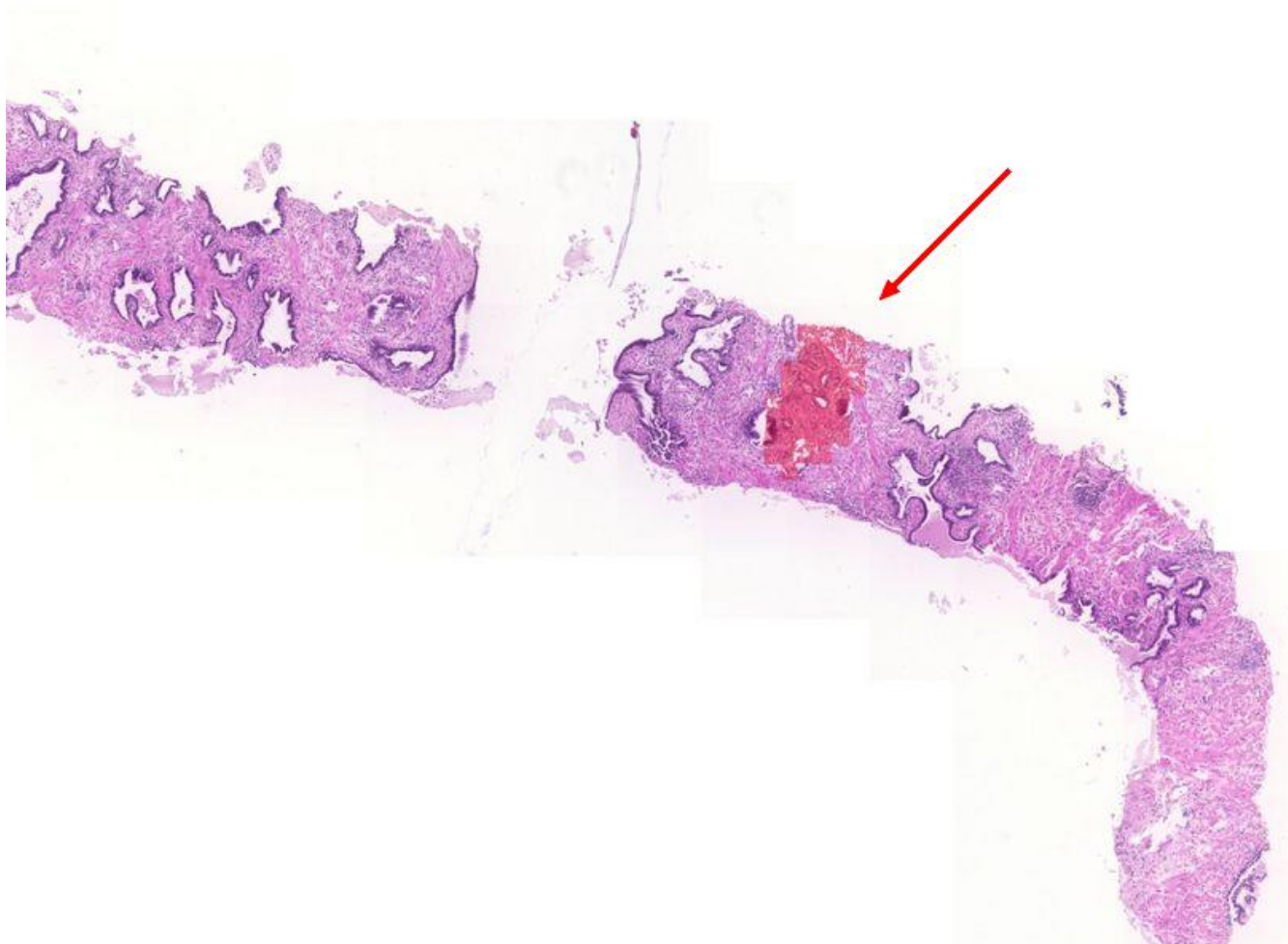
- pomoc při hledání jehly v kupce sena

Tady je malý kousek karcinomu

Malý karcinom prostaty detekovaný pomocí strojového učení

Tak... a patologové
nebudou mít co žrát

Já mám hotovo..

Děkuji za pozornost

Ale ještě zbývá
spousta práce

Předávám slovo
doc. Brázdilovi